

בעשר השנים הקרובות ישתלטו הערבים על כלכלת העולם הנפט מאיים על היומה של ישראל

1898: הקיסר הגדמי בירושלים

● אין כיום תחליף לנפט בעולם. הצורך בנפט הולך וגובר משנה לשנה במהירות מסחררת.

● הדבר יכול להעניק לעולם הערבי כוח רב, אם יוכלו מדינות-ערב לשתף פעולה ביניהן, ולהפוך את הנפט לנשק.

● במצב כזה, יוכזו הערבים להכתיב כל מחיר שיעדה על דעתם — והם יכולים לסמוך על כך שגם שאר המדינות המפיקות-נפט יעשו כמוהם, מכיוון שגם הן מעוניינות ברווח מירבני.

● במצב הבינלאומי הקיים, פשוט לא ייתכן כוח גר די. אי-אשר עוד לשלוח צבאות או ציים כדי לכבוש ארץ, כדי לשים יד על אוצרותיה, כמו בימי הקולוניאליזם הפורח של המאה שעברה.

כך החלה „סחטנות הנפט“ הערבית. כמו גיבור האגדה הערבית, שפתח את הבקבוק ושיחרר את הגיין שהיה חבוי בו, לא תפסו גם הערבים עצמם תחילה את מלוא כוחו של משרתם החדש. הם התכוונו, כנראה, רק להעניק יתרון כלשהו למדינות הערביות שלחמו בישראל. היה להם קל לעשות זאת, מכיוון שעל אנמייה-נפט יושבים שליטים המפורים לעניין הפרסמיני.

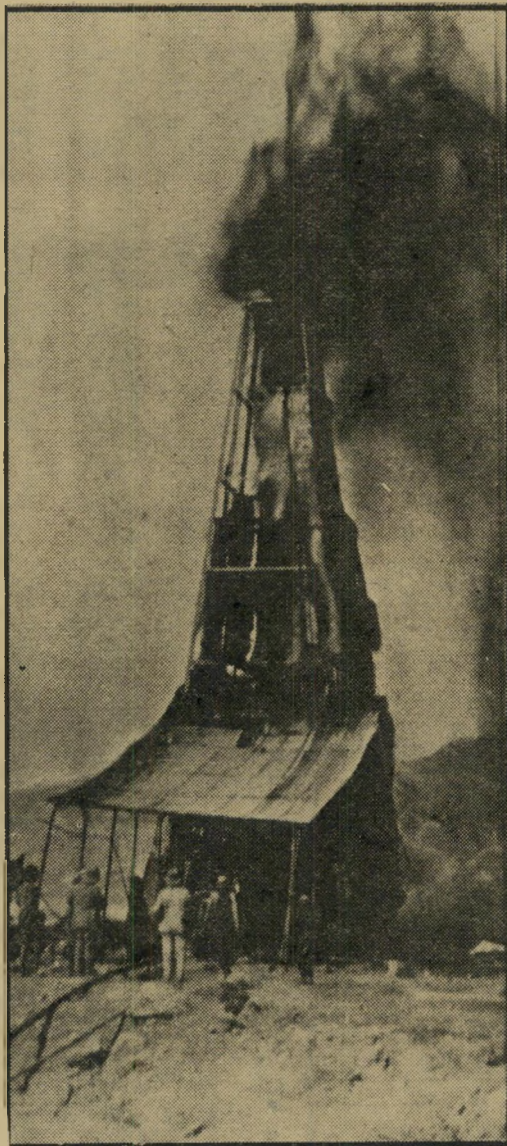
אל"מ מועמר קזאפי, השליט הלובי הצעיר, הוא אויב קנאי של ישראל, והוא חולם על התפקיד ההיסטורי שימלא במאבק לשיחרור פלסטין מן הכופרים. המלך הסעודי, פייצל, הוא אדם מיושב יותר, אך גם מסוכן יותר. הוא שייך לשושלת דתית קנאית, והוא רואה את עצמו בתפקיד משהחרי המקומות הקדושים באל-קודס. היא ירושלים. יתר על כן, פייצל ידע שאינו מפסיד דבר. הנפט הוא כסף, אפשר להחזיק את הכסף באדמה, כמו בכסף שווייצרי, זוהי כספת טובה ובטוחה, ואם בינתיים עולה המחיר — הרווח עולה על כל ריבית.

מעבר למיפרץ עקב אחרי התהליך השאח האיראני. השאח הוא אויב הערבים. הוא מנסה להקים מעצמה צבאית אדירה, שתמנע מן הערבים כל אפשרות של שליטה במיפרץ שהוא „המיפרץ הפרסי“ בעיני איראן, ו„המיפרץ הערבי“ בפי הערבים.

אולם השאח הוא קנאי מסוג אחר. איראן היא ארץ-נפט העתיקה ביותר בעולם. חסידיו של הנביא זארא-תוסטרה, בן דודו של ישעיהו הנביא, ערכו פולחן לאש הניצחית. היתה זאת האש שבערה בדרום הרי הקוקון, ליד גבול פרס, שניזונה מן הגאזים שעלו מאגמי הנפט התת-קרקעיים. אש זו כובתה רק במאה שעברה.

השאח סוגד לנפט כמו אבותיו לפני 2600 שנה. הוא רואה בו נוזל קדוש. מזה שנים רבות הוא התמלא זעם למראה הזילזול התהומי שבו שרפו עמי-המערב את הנוזל היקר למען צרכים של מתבכך, ודילדלו את האוצר שאין לו תחליף. הוא היה מעוניין בסגירת ברזי הנפט בגלל מטרה אחרת: כדי להכריח את המערב לפתח מקורות-אנרגיה אחרים, ולשמר את הנפט למטרות החשובות ביותר, כגון התעשייה הפטרורכימית.

אולם היה זה תמיד מאבק בנתי-שקוף. הש"מעת חברות-הנפט היתה תמיד הרבה יותר קטנה מכפי שנדמה ליהודים. ככל מאבק מכ"רוע — כמו זה שהתנהג במימשל האמריקני עם הקמת מדינת-ישראל — ניצחו היהודים. הערבים עמדו כמעט חסרי-אונים מול היתרון העצום הזה, שעמד לרשות ישראל: 11 מיליון יהודים המפורים בארצות החשובות, שכוהם הכלכלי וכישרונותיהם העניקו

בארנפט באמריקה בימי הרצל

להם שליטה כמעט בלתי-מוגבלת בכלייה-התקשורת, שיכלו לכוון את הקונגרס האמריקני ולאיים על הנשיא, להשפיע על ממשלות אירופה ולעשות צרות בברית-המועצות. בהשוואה לאלה, היו חברות-הנפט גורם שולי. הערבים ייצאו נפט. ישראל ייצאה רגש יהודי. בין השניים, היה הרגש היהודי חזק הרבה יותר. כל זה השתנה, לפתע, ביום-הכיפורים.

אל"מ, מלך וקיסר

● יבן שזה לא קרה לפתע. זה רק נראה כך. מה שקרה במילחמת יום-הכיפורים היה סיכום של תהליכים, שחדרו בהדרגה לתודעת הערבים, ולאחר מכן גם לתודעת העולם כולו.

כ אשר נפתחה אשה-תופת של קני הנ"מ המצריים על צה"ל — 57 קנים לכל קילומטר של התעלה — חשבו לוחמי צה"ל שהעולם הגיע לקיצו. ואכן, באותו יום-כיפורים הגיעה לקיפה תקופה בחיי ישראל. העליונות המוחלטת של צה"ל על צבאות-ערב נמוגה, ובמקומה באו יחסי-כוחות חדשים.

מאז מרוכזת כמעט כל תשומת-הלב של ישראל בנקור דה זו: יחסי-הכוחות הצבאיים. טאנקים, תותחים, טילים, מטוסים שולטים בתודעת הציבור, שחלק מה גדול ממנו רובץ באיזורים-החיות מאז אותו מטח ראשון של אש. אולם המהפכה האמיתית שנתגלתה ביום-הכיפורים אינה בשטח זה. לצה"ל יש עדיין עליונות צבאית, אם כי מוקטנת. הסכנה הנוראה ביותר מאיימת על מדינת-ישראל בשטח אחר לגמרי.

לא מכבר נפגש הנרי קסינג'ר עם קבוצה של פרוי פטורים פרו-ישראליים, חברי מימי היותו בעצמו איש-מדע. הוא טען באוזניהם שכפיית הסדר מהיר על ישראל היא קודם כל פעולת-הצלה לישראל. כי הזמן, כך חזר והדגיש קסינג'ר במהלך השיחה, פועל נגד ישראל. כאשר אמר זאת, הוא התכוון בעיקר לגוי רב אחר, המטיף את ציוני על העולם כולו: הנפט.

מבלי לומר זאת בפירוש, רמז קסינג'ר שבעוד כמה שנים עתיד הנפט לסכן את עצם קיומה של מדינת-ישראל — אם לא תגיע עד אז לשלום של ממש עם הערבים.

הרצל, בלפור והנפט

● רוב הנפט לא נולד במילחמת יום-הכיפורים. הוא מלווה את הציונות כמעט מיומה הראשון.

כאשר כתב הרצל את ספרו מדינת היהודים, אך הת"חיל הנפט להיות גורם כלכלי חשוב בעולם. תריסר שנים לפני הקונגרס הציוני הראשון בנו הגרמנים בנין ודיימלר את המכונות הראשונות. כאשר נתקבל הרצל לראיון באוהלו של הקיסר הגרמני בירושלים, היה זה במהלכו של ביקור שבו ביקש הקיסר וילהלם להבטיח למשק הגרמני את השליטה על שדות-הנפט החדשים בעיראק, אחד המניעים העיקריים להצרת בלפור היה רצונם של הבריטים לנצל את הציונות כאמתלה כדי להחזיק בידיה את ארץ-ישראל, שהיתה חיונית כארץ-מעבר לנפט של מוסול.

לאחר מכן התגבשו חברות-הנפט הגדולות כאויבות מושבעות של הציונות. הן התחרו ביניהן על היכיונות במרחב הערבי. בעשרות השנים האחרונות עמדו, זו מול זו, בכל ארצות-המערב החשובות הכוח הכלכלי היהודי, הרחום לשירות ישראל, והכוח הכלכלי של חברות-הנפט. המשרת את העניין הערבי.

1885: המכונות הראשונות